

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Helyi előfizetésre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Kutmérgező

Nyitott szemmel olvasó magyar ember, aki figyelemmel kíséri a hiuzmódra meglapuló destruktív-sajtó hasábjait, a sorok között minduntalan talál valamit, ami a döbbenét és csodálkozás érzetét váltja ki lelkéből. A döbbenet a fölött, hogy a destruktív nem halt még meg, hanem zavartalanul tovább tobzódik ma is közöttünk, csak alakja lett alattomosabb és körmönfontabb, a csodálkozását pedig afölött, hogy a rettenetes drága árat fizető magyar nép ma is régi közönyével nézi a kutmérgezők mételyző aknamunkáját. Ezúttal csak egyre fogjuk különösen felhívni olvasóink figyelmét, egyre, egy ravasz kutmérgezőre, mint valamennyi között a legveszedelmesebbre.

A fővárosban megjelenő „Világ” című szabadkőműves-zsidó sajtóorganum régi bajnoka az országromboló, nemzetpusztító defetizmusnak és egy hurok pendül, egy tálból evett mindig a pesti utca ordító sakátjaival. A halálos lethargiából való nemzeti felébredés után természetesen a többivel együtt csendesen meglapult ő is. Meglapult, de meg nem jault. Mint a fatörzséhez simuló álnok hiuz faji mimikrijének segítségével várja türelmetlenül idejét, közben azonban, — ha szerét teheti, — ravasz álarc alatt fáplálja bódító esemégyével olvasóközönségét. Első oldalának tárcarovatában állandóan lélek-méteyző mérgezett bombák vannak el-leplezve egy-egy szabadkőműves eszme-ésere, vagy valamely „modern” filozófiai elmélkedés alakjában. Látszólag hiriapba nem való, napi aktualitást pótló unalmas lapföltelések ezek, a figyelmes olvasó azonban ügyesen kiszámított és tervszerűen beadagolt veszedelmes lélekfertőző maszlagot találhat a sorok között.

Pár napos lappeldány fekszik előttünk. A Világ 71. száma „Siralmas krónika Erdély magyarjairól” címmel egy hosszabb tudósítás olvasható benne. A gyanútlan olvasó végig fut rajta és béborult arecal, idegesen keszkető kézzel tolja el magától. Szívére ránehezedik a zsbibasztó fájdalom és a kinzó keserűség érzete, lelkébe pedig odalopakodik a csalódás gyötrelme. Arról van szó a cikkben, hogy Erdély magyarjai odalenn a rabországrészben oivakodnak, marakodnak egymással. Székely torzsalkodik a magyarral, magyar a székellyel és mindaketten sietnek megutáltatni magukat a türelmes és ragaszkodó szásszal. „A két fél — székely és magyar — közötti gyűlölködés egyre fokozódik, amit még növel az is, hogy a székelység nem helyesli az erdélyi magyarságnak az oláh közéleti szerepléstől való távolmaradását...” Érzed-e a fojtogató keserűséget lelkedben e

szavak hallatára te bizalommal és reménnyel eltelt szívé magyar? Érzed-e, hogy kétségbe kell esned hazád sorsa fölött, undorral kell elfordulnod fajod hitvány-sága felől, ha igaz mindaz, amit e szavak mondanak?... Megnyugtatónk: egy szóig aljas rágalom és ravaszul kieszelt hazugság az. Gonosz kutmérgező agyában fogamzott és született meg. Vessd ki a fejedből, tépd ki a lelkedből, mert nem becsületes magyar emberhez való gondolatok azok. Csak fölünk idegen, érzésben és gondolkodásban távol álló alattomos, galád ellenség mondhat és állíthat olyant.

Tanu rá a rabló „hódító” öröklődése, amellyel a magyar testvérek hazafias érzelméi ellen védekezni próbálkozik, tanu rá a történelem, amely sohasem ismert különbséget magyar és székely között, sohasem jegyzett fel igaz lapjaira székely-magyar gyűlölködést...

Ez a ravasz kutmérgező az ifredenté magyar lelkébe akar kételkedést és csalódást esepégtetni, hogy eléje vágjon, lehetetlenné tegye a magyar feltámadást.

Vigyáznunk kell a körme és tartozkodni tőle, mint a fertelmes és undok belpoklóstól...

A Bethlen-kormány bemutatkozása

Iránya: keresztyén, nemzeti és agrár

A nemzetgyűlés ülése

Budapest apr. 19. A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg az elnök. A jegyző felolvassa Bethlen István gróf miniszterelnök három átíratát, amelyekben értesíti a nemzetgyűlést, hogy legfőbb elhatározás folytán Teleki Pál grófot felmentették állásától s az új kormány vezetésével őt bizta meg a kormányzó. Ezalatt Lukovich Andor háznagy vezetésével bevonul az új kormány, majd Bethlen István áll föl szólásra:

— Tisztelt nemzetgyűlés! A közvetlenül lelépett kormány nagy érdemeket szerzett. A jogrend nem volt megszállárditva s a volt kormány arra törekedett, hogy a jogrendet helyreállítsa.

Sikerült megvalósítani a volt kormányának a földbirtokreformot, a pénzügyi helyzet szánalását. Az új kormány feladata, hogy ezeket megszállárdítsa és mindezt az államban népszerűvé tegye. *Mi keresztyén, nemzeti és agrár politikát akarunk folytatni, de ezt nem elég hangoztatni, hanem ez irányban eszelekedni is kell. Meg kell találnunk az új irányt, mert amit Tisza István gróf abba hagyott, azt folytatni nem lehet. Megváltozott a világ és az ország képe, új emberek és új irányok létesültek, új politikai összeköttetést kell keresnünk.*

— Tisztában kell lennünk azzal, hogy mi a nemzet őrrel vagyunk. *Nem osztályoknak, nem is egyéni érdekeknek szolgálunk, de az egész nemzetnek.* (Taps) A nemzet függetlenségéhez ragaszkodnunk kell. Három ok járult közre, hogy bajba jutottunk. Először, a politikai helyzet, amelyhez 400 éven át voltunk, másodsor a faji hibák, harmadsor, hogy 50 év óta az intelligencia gazdasági téren le-szorult.

A magyar nemzetben egy jogászú észjárás fejlődött ki, ami sehol e világon nincs meg, mert törvény könyvvel kezünkbe nem lehet határainkat megvédeni. Tul becsültük az államhatalmat s nem vettük figyelembe a társadalmat, pedig a legfontosabb, hogy a társadalom legyen erős. Az intelligenciának a kereskedelmi és gazdasági pályán kell keresni az elhelyezkedést.

Ez a pálya idegenek kezébe került, amely nem érezte a nemzet baját. Ezek kezét fogták a nemzetközöszekkel sőt ellenségeinkkel is. (Taps Helyeslés.) *Meg kell fékezni a destruktív minden erejét.*

A társadalmi egyetértést gazdasági esatornán kell megoldani. A demokraciát az in-

telligenciának kell irányítani. A jelenlegi kormányának szándéka, hogy a szabadságjogokat visszaállítsa, úgy a sajtószabadságot, valamint a gyűlekezési jogot biztosítsa. A munkás osztállyal szemben megértést akarunk tanusítani. (Helyeslés.) Az új törvények közül először a választói jog reformja, a főrendiház reformja s végül a közigazgatás reformja kerül a nemzetgyűlés elé. A középosztálynak kell visszazserezni a vezetést. Minden baj gazdasági eredetű. A lármás antiszemizmust nem helyeslem. *A zsidókérdést úgy kell megoldani, hogy gazdasági és kereskedelmi téren azok legyenek, akik voltak.* Arra törekszem, hogy demagógia ne legyen többé a nemzetgyűlésen.

Meg kell teremteni a nemzet külpolitikai horizontját is. A királykérdésben az 1920. évi I. törvények alapján állunk s míg a trianoni békeszerződést nem ratifikáltuk, addig ez a kérdés rem szerepelhet, sőt még azután sem, ha az ország helyzete nem enged meg. A trianoni békeszerződés folytán a nemzeti hadsereg létszáma is csökken. Remélem, hogy a felesleges tisztokat és altisztokat megfelelően el tudjuk helyezni.

Ezután a munkásbiztosító pénztárak reformjáról szól, s *kijelenti, hogy a munkásbiztosítás reformjáról szóló törvényjavaslatot visszavonta.* Arra kérem a nemzetgyűlés tagjait, osslassák fel a pártokat és tömörüljenek egységes táborba a kormányzat támogatására. Bizalmat kér a nemzetgyűléstől. (Taps.)

Ezután Hegedűs Lóránt betereszti a pénzügyi forgalom ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslatot s kéri azt a pénzügyi bizottságnak kiadni.

Szünet után Hermann Miksa szólal fel a kormányprogramhoz. Bizalommal van a kormány iránt.

Fdy Gyula bizalommal viseltetik a kormány iránt, ugyszintén Lovász Janos is.

Kerekes Gyula a munkaalkalmak megteremtését sürgeti. Mivel azt nem látja benne a kormányprogramban, bizalmatlan a kormány iránt.

Bethlen István gróf röviden válaszol. Az új kormány vállalja az előző kormány összes javaslatait, kivéve a munkásbiztosító pénztár reformjáról szólót, amit az új népjóléti miniszter, Bernoldk Nándor fog átdolgozni.

Elnök napirendi előterjesztése után, amelyhez Rassay Károly és Huszár Károly szólal fel, az ülés véget ért.

Kapkodás

és hozzáemértés jellemzi az Árvizsgáló Bizottság működését. Szinte unalmassá válik már a róla való gyakori megemlékezés, mégsem lehet kitérni előle, hogy súlyos tévedéseire ismét rá ne mutassak. Elméletek helyett példákkal való szemléltetéssel kívánom bizonyítani, hogy mily kevés szakszerűséggel és hozzáértéssel intézik ottan a dolgokat.

Ime! Egyik rendeletében a szücsöknek megőrzés végett átadott szörme, bunda, lábzsák, bélelt bekecs, őrzési díját darabonként 120 koronában állapítja meg. A minap ilyen holminknak egy boldog tulajdonosa Végh szücsmesterhez bead 3 darab szörme árut, amelyeknek megőrzési díja 360 koronában van megállapítva és a szücsmester minden alkudozás nélkül kér a 3 darabért összesen 80 koronát.

Egy másik rendeletében a cement mázsájának árát 520 koronában állapítja meg; ugyanakkor Kubinyi Lajos vállalkozó 840 koronáért ad egy métermázsát.

Kell hozzá kommentár? Mi ez? Nem tisztára kapkodás, hozzáemértés, fejtelenség? Hát nincsenek ott szakértők?

A koronája a baklövészeknek azonban a hustermékek árát szabályozó rendeletének felfüggesztése. Takarosan bedült a bizottság a szegény, szájalomra méltó mészárosok és hentesek siránkozásának. Addig sirtak, amíg nem segítettek rajtuk; mostan már a markukba nevetnek. Hogy is ne, amikor a prima sertésnek 72—80 koronás ára mellett a zsirt 140 koronáért adják. Hogy holnap mennyiért adják? Olesőbban semmi szín alatt sem, mint ma.

Csak egyre kérünk feleletet a mélyen tisztelt, bölcs bizottságtól (alliterációnak így igen szép!) mondja meg őszintén, bosszankodjunk-e, vagy pedig nevéssünk, avagy a változatosság kedvéért mindkettőt eszelekedjük?

S. E.

Az új kormányról

Budapest, április 19. Az új kormány helyzetéről sokat beszéltek ma a parlament folyosóján. Az új kormány helyzetét általában neheznek és bizonytalanoknak ítélik meg. A kisgazdák szerint az új kormány a liberális irányzat felé haladást jelent. Olyan hírek is voltak, mintha Bethlen felajánlotta volna lemondását a Kormányzónak, amit azonban a Kormányzó nem fogadott el. Ezt a hírt azonban csak fenntartással fogadták.

A köntösgáti csordalegelő

Egy olvasónk felszólalása

Tudvalevő, hogy a városi tanács megbízta a főszámvevőt, hogy a köntösgáti legelőn fejőstehén-csordát létesítsen.

Sajnos azonban, hogy ezidig — holott már nagyon is eljött a kihajtás ideje — a főszámvevő ur a szükséges előintézkedéseket nem tette meg, pedig annak már régen meg kellett volna történni. Így nem készíttette el sem az oly nélkülözhetetlen kutakat, sem a bikák elhelyezésére szükséges aklot. S dacára a megtörtént jelentkezéseknek, a befizetendő legelőbér összegét sem közölte az érdekeltekkel, sem azok befizetése iránt nem intézkedett.

Ha meggondoljuk, hogy 700—800 darab fejőstehén nyári elhelyezéséről van szó, melyeknek teje kizárólag Debrecen közlemezésére szolgál, — nem értjük Kondor főszámvevő ur halogatását: bár azt is elismerjük, hogy rengeteg hivatali elfoglaltsága miatt nem ér rá vele foglalkozni és úgy látjuk, hogy a hivatalos eljárások miatt csak az őzi legeltetési időnyre lesz rendben a dolog, holott, ha ahhoz értő és idővel rendelkező ember kezébe kerül az ügy, egy nap alatt a kutak megjavíttatja, másik nap a bikaaklot felállíttatja és harmadnap lehet kihajtani.

Sürgős intézkedést kérünk a tandestől!

Kecskemét a szabadkőművesek ellen

Követelik a nagy vezérek vád alá helyezését

A szabadkőműves páholyok nemzetrontó aknamunkája ellen egyre hatalmasabban emeli fel szavát az ország keresztény lakossága. Legutóbb Kecskemét város törvényhatósági bizottsága foglalkozott március 31-én tartott közgyűlésén a szabadkőműves páholyok működésével s magáévá tette a székesfőváros közönségének azon határozatát, mely szerint a szabadkőműves szervezeteknek további káros működését megakadályozandó, felirattal fordul a m. kir. kormányhoz. Kéri, hogy a szabadkőműves páholyok feloszlatására vonatkozó határozatot továbbra is tartsa fenn és minden ellenkező irányú befolyást határozottan utasítson vissza. A fenti kérelmek teljesítését azonban a kitűzött cél elérésére még nem találja Kecskemét városa elegendőnek, mert *hazofias fájdalommal látja, hogy a szabadkőművesek a múltban elkövetett bűneikért megfelelő megtorlásban még nem részesültek.* Ennélfogva elhatározta Kecskemét törvényhatósági bizottsága,

hogy a székesfőváros határozatát kiegészíti és határozatilag kéri, hogy a szabadkőműves páholytestvérek az összes vezető állásokból végérvényesen távolíttassanak el. A szabadkőműves tanárok, tanítók, akik az ifjúsággal naponként érintkeznek, nevelésükre káros befolyással lehetnek, épen ezért azok hivatali működésükben intenzívebb ellenőrzés alá helyeztessenek. Ezenkívül kéri, hogy az összes magyarországi szabadkőműves páholyok működése hivatalosan vizsgáltsék meg és különösen a *Martinovics-, Galilei-, Filantrop-, Szimbolikus-* és a Bihar-páholyokkal szemben, amelyek forradalmosító akciót fejtek ki, járjanak el erélyesen, tagjaikat pedig vonják bünvádi eljárás alá.

Kecskemét város törvényhatóságának ezen határozatát megküldték Debrecen városának, valamint az összes társörvényhatóságoknak is csatlakozás végett.

Kíváncsian várjuk a legközelebbi városi közgyűlést!

Írásbeli közlemények

a postacsomagokban és kíséző levélen

— A kereskedelmi miniszter rendelete —

A jelen rendelet megjelenésétől kezdve postai értékleveleknél, értékdobozban, kézicsomagban és betétdarabban írásbeli közleményt vagy sajtóterméket elhelyezni, ugyszintén postal szállítólevelek és postautalványok szelvényére és egyéb kísézőiratokra magán közleményt írni tilos.

A közönséges postai csomagokban írásbeli közleményt elhelyezni szintén nem szabad, sajtóterméket pedig csak akkor, ha ez tartalomként fel van tüntetve. Belföldön feladott, belföldre vagy külföldre szóló érték leveleknél az ez irányú ellenőrzést a felvevő posta és távirtdarab hivatalok gyakorolják oly képen, hogy a feladó értéklevelet nyitva tartozik a postára hozni; ott a felvevő postai alkalmazott a küldeményt megvizsgálja és ha rendben találta, a küldeményt a feladóval az általa hozott pecsétnyomóval és pecsétviasszal állandó felügyelet és ellenőrzés mellett lezárja.

Belföldön feladott, belföldre szóló azokat a közönséges kézi és betétsomagokat, amelyek írásbeli közlemény vagy sajtótermék tartalmával alapos gyanúban állanak, a postahivatalok a feladók a feladóval felnyitathatják s a feladó jelenlétében a tartalmát részletesen átvizsgálhatják.

Ha a feladó csomagját a postai közeg felhívására felnyitni vonakodik, a felvételt a postahivatal megtagadja. Ugyszintén megtagadja azoknak a küldeményeknek, illetve postautalványoknak a felvételét is, amelyek szállítólevelén, kísézőiratán, illetve a postautalványok szelvényén magánközlemény van.

Elfogtak egy terroristát?

A szoboszlói könyvelő büne

Titokzatos idegen ül tegnap óta a rendőrség fogdájában, aki igazán csak véletlen folytán került az igazságszolgáltatás kezére. Egyelőre még pozitív adatok nincsenek ugyan bűnössége mellett, de ha az eddig felhozott vádak beigazolódnak, úgy nem kis kaliberű gonosztevővel lesz dolga a törvényszéknek. Tegnap a délelőtti folyamán egy vidéki csendőr, aki hivatalos szolgálati uton van Debrecenben a fő utcán járva, egy elegánsan öltözött fiatal emberben a hajdusoboszlói terrorcsapat egyik tagját ismerte fel, aki aktív szerepet játszott

A Tiszagyilkossági bűnperfürtárgyalása

Hüttner Sándor kihallgatása

Budapest, apr. 19. A Tisza-per mai tárgyalásán Hüttner Sándor főhadnagy kihallgatását folytatták. Elmondja az 1918 október 29, 30, 31-i napok eseményeit kijelenti, hogy fenntartja a vádlottakra nézve terhelő vallomását, ami egyrészt Vágóra, másrészt Fényesre Kéri Pálra és Friedrichre terhelő. Már 27-én kijelentette Csernyák neki, hogy Tiszát megfogják gyilkolni.

Elnök: Hogy van az, hogy Horváth Sándor csak a haditörvényszéken említette, előzőleg mindig három ismeretlen tengerészt említett, majd valami Müller nevű emlegetett?

a szoboszlói terroristák garázdálkodásaiban és az emlékezetes templomtéri kivégzéseknél is.

A csendőr azonnal igazolásra szállította a gyanútlanul sétáló fiatalembert, majd átadta az illetőt az egyik rendőrőrszemnek s maga is felment velük a rendőrkapitányságra, ahol előadta, hogy az illető Sz. K. könyvelő, aki a Körner-jéle melomban volt annak idején alkalmazásban. A bolsevista világ alatt pedig mint a hajdusoboszlói terrorcsapat tagja a gyilkos terroristáknak ő adta az impulzust a hármaskivégzésre. A csendőr elmondta még, hogy ő, mint ellenforradalmár, ismerte az illetőt, ő elene is eleget áskálódott. A csendőr ezután javasolta, hogy Sz. K.-at vigye a rendőrség Hajdusoboszlóra, hol fel fogják ismerni, mint terroristát. Ezután Sz. K.-t hallgatta ki a rendőrség, aki előadta, hogy őt tényleg Sz. K.-nak hívják és egy magánvállalat tisztviselője s mint ilyen, már igazolva van a kommunizmus alatti magatartását illetőleg. Tagadja azt, mintha ő valamiféle terrorcsapatnak lett volna tagja.

A rendőrségen azonban kötve hittek neki és fogvatartották. Valószínűleg kiviszik majd Hajdusoboszlóra s ott egyesekkel szembesíttetni fogja.

— Gyűlés a hadinyereségadó kivetés tárgyában. Ma délután 4 órakor a városi háza közgyűlési termében gyűlést tartanak a debreceni iparosok, kereskedők, gazdálkodók az adókivetések, de főként a hadinyereségadó kivetése tárgyában. A gyűlésen szóvá fogják tenni az érdekeltek, hogy az adók, főként a hadinyereségadó kivetése körül nagy sérelem ért egyeseket. Nem vették ugyanis tekintetbe a kivetéseknél, hogy egyesek a román megszállás alatt rengeteg károkat szenvedtek és így a rájuk kivetett hadinyereségadó nagyobb, mint maga a megmaradt nyereség.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

Hüttner: Mert a rendőrségen nem emlékeztem a nevére.

Elnök: Bizonyos, hogy Kéri Tisza megöletéséről beszélt?

Hüttner: Igen.

Elnök: Határozottan emlékszik, hogy ölést, vagy meggyilkolást mondott?

Hüttner: Nem tudom biztosan azonban olyan szavak voltak, amelyekből ezeket lehetett következtetni.

Elnök ezután tömeges keresztkérdéseket intézett Hüttnerhez, mire Hüttner rosszul lett s kérte a tárgyalás félbeszakítást, amit az elnök el is rendelt.

Magyarország ismét nagy lesz...

A párisi Journal tudósítója a Kormányzó előtt

Páris, április 19. A Le Journal cikket közl, melyben a lap Budapestre küldött tudósítója beszámol Horthy Miklós kormányzóval folytatott beszélgetéséről. Elmondja a tudósító, hogy a kormányzó kijelentette előtte, miszerint Magyarország példát adott a világnak; még hozzá fűzte, hogy azt hihette volna az ember, miszerint a király látogatása okvetlenül feligazítja a kedélyeket. Nem az történt, a hadsereg és a nép tartózkodó volt és hidegvért tagosított, ami azt bizonyítja, hogy Magyarország ismét konszolidált állapotban van.

Jóllehet kértem rá, — mondja tudósító — a kormányzó nem mondta el az okokat, amelyek nyomatékka voltak arra, hogy a királyt az elutazásra rábírija. Annyit mondott mindössze:

Figyelemre méltó, hogy a király tiznapot töltött Szombathelyen, s nekem egy egész hétre volt szükségem; hogy lehetőleg tegyem számára a Svájcba való visszatérést. Mert hogy az osztrákokkal megtudjam magamat értetni, a spanyol királyhoz kellett fordulnom. Mindössze csak annyit mondhatok Önnek, hogy a királyt a királyi jelentőséget tulajdonított azoknak az információknak, amelyeket bizalmas emberei szállítottak neki. A király csalódott és ma nagyon sajnálja szerencsétlen és felesleges látogatását...

Kérdeztem aztán, — folytatja az újságíró, — hogy a volt király meg van-e arrol győződve, miszerint trónjára nem fog többé visszatérni, s van-e hajlandósága arra, hogy trónjáról lemondjon és Magyarországra bizza az új uralkodó megválasztását? Erre a kérdésemre Horthy nem adott feleletet és midőn azt kérdeztem tőle, hogy neki van-e reménye a volt király visszatéréséhez, nevetve azt mondta:

Mi mindnyájan magyarok vagyunk és számítnak arra, hogy hazánk helyzete nemsohátra sokkal kedvezőbb lehet. Vagy ki tudhatja azt, hogy a jövő esztendőben mint alakulnak a viszonyok Európában? Biztos vagyok benne, hogy jobb napokat is fogunk még élni, s azok az igazságtalanságok, amelyeket most el kell viselnünk, ki fognak egyenlítődni...

Nem mondta: miként? de nem oszt-hatja egy államférfinak azon nézetét, hogy Magyarország talpraállítása után olyan vonzó-erőt fog azonnal gyakorolni az elszakított területekre, miszerint azok maguk fogják kívánni, hogy Budapesthez visszaeseteljenek őket. Majd azt mondta a kormányzó:

Amire szükségünk van, az csak a munka! A feladat, melyet magamra vállaltam,

nehéz. A magyarok fő hazafiak, de hevílékenyek. Az én dolgom, hogy mérsékeljem őket. Szomszédainknak nincs igazuk, amikor azt hiszik, hogy mi ő rajtuk akarjuk magunkat összezuzni. Nem vagyunk eléggé dörék akkor, hogy elhitéssük magunkkal, miszerint mi az egész világgal szembe tudunk szállni. De hadseregünk mai állapota nem enged meg ilyen illuziókat, nekünk, bár, ha kényszerítenek rá, az utolsó száll emberig harcolni fogunk.

Mikor kikisért, — végzi be a cikkíró, — fölemelt fővel, emelkedett hangon mondta Horthy Miklós kormányzó:

Magyarország türelmetlenül várja idejét. Le fogja küzdeni a ma eléje tornyosuló nehézségeket és ismét nagy és hatalmas ország lesz bizonyára. Ez a hite és meggyőződése az egész magyar népnek, mely sohasem fog hozzájárulni ahhoz, hogy azokat az országrészeket, melyeket elvettek tőle, örökre elveszítse.

Az egész ország olyan falragaszokkal van ma tele, melyek Magyarországot falhoz állítva, guzsba kötött kézzel ábrázolják és mutatják: mint akar szabadulni bilincseitől. Azt a kormányzatot, mely ilyen eszmét terjeszteni enged s az a törekvése, hogy a sovinizmust ébren tartsa, szükségtelen külön ismertetni...

Felhívás

Egyházi adót fizető egyházi tagjainkkal tudatjuk, hogy adókezelési okokból a folyó évi egyházi adó előírás némi haladékot szenved. Nehogy azonban egyháztagjaink adó fizetési kötelezettségei — ezen késedelmes előírással — halasztást szenvedjenek felkérjük egyházi adó fizető hivatalt, hogy egyházi adóik teljesítésére legalább a múlt évi egyházi adójuknak megfelelő összeget, az illetékes városi adóhivatalnál fizessenek be.

Ezzel nemcsak önmaguk iránti kötelezettségüknek tesznek eleget, hanem egyházuk érdekeit is előmozdítják.

A háborus pénzbőség folytán ma ezen fizetési kötelezettségüknek könnyebben tehetnek eleget. A külföldi államok példája azt bizonyítja, hogy a háborúság utáni pénzügyi politika a forgalomban lévő pénzmennyiség apasztására törekszik.

Ezek elgondolása mellett, önmagunk iránti kötelezettségünk, hogy fizetési kötelezettségünknek mielőbb eleget tegyünk.

A református egyház Elnöksége.

NAPI HIREK

Koronázásra

készülődik nagy garral a mámoros, diadalittas bocskoros-náció és rab Erdélyország minden virágját összehordja Gyulafehérvár udvarába. Hogy minél kábitóbb, minél andalítóbb legyen az illuzió, amelyben ringatózni akar. Szüksége van rá... Magyar mártírok vértől terhes a levegő Erdély bércei között, magyar honfiak jajjától és panaszatól visszhangzik az Olt, a Szamos és a Körös völgye. Kell a virágillat, kell a zaj és lármá, hogy elnyelje a rettenetes vérszagot és el fojtja a rabmíllók halálos átkát és keserves fájdalomt. Hogy azt higgyék Párisban a világ urai: jól cselekedtek, a mikor esztelen diadalmármorokban zsákmányul dobták kínkes Erdélyt a balkáni banditának, mert imé, virágillat és örömrivalgóság között koronázzák királlyá Ferdinándot... Csak ánnepeljenek hát Gyulafehérvárott, csak koronázzák Rab-Erdélyország királyává Ferdinándot, csak higgyék Párisban a világ balga hatalmasai, hogy nem csufolták meg az emberi kultúrát és civilizációt: a guzsbakötött magyar adja, hogy hazug szemfényvesztés és csalóka önmítás mindez és nem sokáig fog tartani a pünkösdi királyság odaát... Lesz még egy szer ünnep szívótl jövő lélekből fakadó magyar ünnep Gyulafehérvárott! De előbb remegni fog a föld, cikkadni és dörögni az ég...

Jóváhagyott közgyűlési határozat. Egyik közelmúlt közgyűlés a Péterfia utca 28. számú telket 1 millió téglával a Kálvin-ház felépítésére szavazta meg. A közgyűlés ezen határozatát most a belügyminiszter jóváhagyta.

Eljegyzések. Szendrei Lajos—Tóth Erzsébet. Török Imre—T. Nagy Mária, Bardócz Jenő—Lovas Erzsébet. Dorre Ferenc—Kollár Margit, Szathmáry István—Pincés Eszter, Takács István—Szegedi Eszter.

A katonaság és a népkönyha. A népjóléti hivatal főnöke jelentette, hogy a népkönyha felszerelését a katonaság a tanács felhívására visszadta, azonban az átadásnál egyes leltározott odények hiányzanak. A tanács most felhívja a katonaságot, hogy záros határidőn belül adja vissza a még hiányzó és át nem adott felszereléseket, vagy térítse meg az árát.

Házasságkötések. Kálmán Jenő—Geiger Margit, Vámos Sandor—Kiss Itonka, Klein Sándor—Balázs Ida, Diamant Sándor—Gold Márta.

Kereskedők, iparosok és gazdák értekezlete a hadinyereségadó ügyében. Ma, szerdán délután 4 órakor a hadinyereségadó kivételése ügyében a kereskedő, iparos és gazda érdekeltség a városhaza közgyűlési termében értekezletre jön össze. A hadinyereségadó kivételéseknél tapasztalt aránytalanságok megszüntetése fontos közgazdasági érdekelt képez nemcsak a három gazdasági érdekelttség szempontjából, de az adóalanyok adózó képességének fenntartása és megóvása az államnak is elsőrangú érdeke.

Havas Gáborné dalestélye

ma lesz fél 8 órai kezdettel a Zenede hangversenytermében, a Fűredy F. Gusztáv tizedik előadása keretében. Schubert emlékének van szentelve ez este; neki, az ő felülmulthatatlan muzsikájának fog ma hódolni Debrecen város zenét szerető közönsége. Schubert kiválogatott legszebb szerzeményeit fogja előadni Havas Gáborné urasszony, kinek minden egyes fellépése immár zenei eseményszámba megy. És méltán. Gyönyörű hanganyaga, egy szívet-leket megrázó drámai erejében, mint bársonypuha pianóiban elsörangu. Ehez járul az ő nagy-nagy énekudása s formaérzéke. Ezek együtt képessé teszik arra, hogy énekével kiváltságos művészi módon tényleg mindazt kifejezésre is juttassa, amit az ő gazdag, finom művészi lelke, szíve érez és diktál. — A tél folyamán Budapesten tartott hangversenye alkalmával a budapesti kényes közönség és a kritika uni sono meghódolt elismert művészete előtt. Az öt dédelgető debreceni közönségnek pedig régi vágya teljesül végre ma, amikor a közel egy év óta ígértett Shubert dalestélyen ismét egy egész estén gyönyörködhetik az ország egyik legnagyobb dalénekesnőjének művészetében.

Fenyus Zoltán műlabára tegnap a következők adományoztak:

Nagy Lajos	10	kor.
N. N.	50	"
Öz. Kovács Sándorné	50	"
	összesen	110
Eddigi gyűjtésünk	2459	"
Összes gyűjtésünk	2569	kor.

A gyűjtést folytatjuk.

Rómában előadást tartott Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke Hollós Mátyásról és az olasz reneszánsz fejedelméről. Az olasz politikai és tudományos élet kiválóságai felhasználták az alkalmat arra, hogy a magyarság iránti élénk rokonszúságuknak adjanak kifejezést.

Locsolni kell az utcákat. A népjóléti miniszter leiratot intézett a polgármesterhez. A leiratban a miniszter utasítja a polgármestert, hogy utcák és terek locsolására megfelelő gondot fordítson. Ha a locsolás nem volna a város részéről lehetséges, úgy hasson oda, hogy az egyes házak lakói a házuk előtti utca-rész locsolásáról maguk gondoskodjanak.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei: A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének debreceni kirendeltségéhez munkaerő felvétel. Kereskedelmi érettségivel vagy jogvégzettséggel. Szépirás és perfekt gyorsírás, valamint a német nyelvtudás és eddigi praxis valamely vállalatnál feltétlenül előnyt nyújt. Pályázati kérvények naponként délelőtt fél 9—10 óra között a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének kirendeltségéhez pénzügyi palota I. emelet 10. szám alatt személyesen adandók be. Leszerelt katonai tiszték és menekültek előnyben részesülnek. Arúdnkban friss élester minden nap kapható.

Az iparos-dalegyület hangversenye. A debreceni iparos-dalegyület április hó 24-én, vasárnap délután 4 órakor a vármegyeház dísztermében a kollégiumi tápintézetben étkező tanuló ifjuság számára dalos délutánt rendez. Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a tanuló ifjuság élclmezése sok nehézséggel eszközölhető. Az iparos dalegyület indokoltan tartja a fentemlített cél megvalósítását. Az egyesület elnöksége felhívja az érdeklődő közönség figyelmét s kéri, hogy a dalegyületet e jóindulatu törekvésében támogatni sziveskedjék.

Halálozások. Paskuj János 3 hetes, Bujdosó Sándor 3 hetes, Rozenfeld Anna 1 hónapos, Jámbar Zsuzsanna 72 éves, Nagy József 2 és fél hónapos, Spáll Károly 66 éves, Csátré Károly 64 éves, Sztica Jánosné Csáki Erzsébet 28 éves, Böszörményi Pál 68 éves.

Vásári tolvajlás. Az országos vásárok alkalmával mindig kézre kerül egy-két rovott multa egyén. A mostani országos vásáron is jó fogást esínált a rendőrség Nekula Róza többszörösen büntetett tolvaj személyében. Makula Róza kint járt tegnap a vásáron, ahol egy ócskástól nadrágot és mellényt lopott, majd falazó társával Rézműves Katalinnal egy paraszt asszonytól 300 koronát lopott el. Itt azonban elgyetlenkedtek a delgot, mert a rendőrség tetten érte őket. Eljárás indult mindkettőjük ellen.

— **Éjszakai verekedés.** Kormányos János nyírbéiteki lakos feljelentést tett a rendőrségen Klein Ferenc 37 éves nagylétai gazdálkodó ellen. Kormányos előadta, hogy Klein egyik éjjeli mulatóban öt többször orraba vágta. A rendőrség eljárást indított Klein Ferenc ellen.

— **A katona-párt Franciaországban** követeli Berlin megszállását, mert így reméli, hogy egész Németországban kitör a forradalom, s a nagy birodalom darabokra hull.

— **A nagykőrösi vásár.** Nagykőrös város polgármestere értesítette a város tanácsát, hogy a nagykőrösi országos vásár április 24-én lesz megtartva.

— **Visszavonta a gabonakivitelitilalmat** a jugoszláv kormány, miután az ország több részéből kedvező jelentést kapott a csapadékkról.

— **720-as fajsúlyú benzín** hordótelménel 51 koronáért kapható az Aruforgalmi r.-t.-nál, Piac-utca 42. sz.

— **Héjjas Iván edesatyját,** Héjjas Mihály, tekintélyes földbirtokost választották meg a kecskeméti Műve önkormányzatának elnökévé.

— **Özv. Tóth Kálmán és Társa** nyak- és lábkezelő és javító műhelye Péterfia-u. 53.

— **Magvak legjobbak, csokrok, koszerak** legszebbek Paozeltelnél.

Művészet.

Füredy F. Gusztáv Schubert előadása ma este fél 8 órakor a Zenedében. Az előadásban, melyen a társadalom színe-java jelen lesz, Schubert legszebb dalait *Havas Gáborné* énekeli. Jegyek Méliuszánál.

SZÍNHÁZ.

Az utahi lány. (Bemutató a Csokonai színházban.) Hosszas készüldés után hófőn este mutatta be a Csokonai színház James Tanner amerikai levegőjű bohókás operettjét, *Az utahi lányt*. Mindjárt hozzá is tekerjük: nem sok sikerrel, mert alaposan eselődünk benne. Valami üde, szivnek, léleknek, számnak, fülnek kellemes és kedves dolgot vártunk, s amit kaptunk, az egy értelmetlen, zagyva khaosz, egy össze-vissza cico-mazott, sefüle-sefarka súlygyári portéka volt. Cifra és színes keretbe szorított, csupán az utahi lány személye körül lejátszódó színpadi jelenetek tömkelege. Mint aféle indiai vagy arab keretes-elbeszélés, de a nyelv zongorás szépsége és az egymásból folyó események sima gördülékenysége nélkül. Zenéje sem éri el az átlag-operettzene színvonalát. Rapszodikus káprázatos, ultramodern kompozíció, melyhez nagyon sok finom akkord kellene még, hogy szívet-lelkét andalító legyen. Az egész darab magán viseli a szerelenségek hazájának bélyegét. Tulmerész, néhol a nyersségig eredeti képek, fantasztikus helyzetek és jelenetek jellemzik. Egy nagyvárosi bárban zsong az élet, folyik a pezsgő, szövedik a szerelmi viszony, amikor az egyik otthonos dandy a két karján hozza föl az utcáról az utahi leányt, aki üdülő mormonja elől menekül és autóbaleset éri. Látni és szeretni egy a dandyt, akinek a leány elmondja élete sorsát. Alig melegszik fel a lokálban, egy elcsesztett cilienderről pozitív bizonyosságot szerez arról, hogy az ő mormonja megelázta és éppen abba a lokálba jár — teázní. Kétségbeesetten akar futni előre, de udvarlója lebeszéli és ráveszi a bár színészét, hogy boldogítsa magát a mormont. A színész rááll és a ciliendert után indulva elkezd kacérkodni a mormonnal, aki pedig nem más, mint a saját szobalányának az udvarlója. Mire kidöri a tévedés, akkor a mormon a dandy nevében írt levél segítségével elrabolja az utahi leányt, aki csak az elhullatott szerpentinmel tudja hírül adni lovagjának, hogy hová vitték. A lovag természetesen keresésére indul és sok furcsa kaland és hányattatás után végre is rátalál s boldogan simulnak egymáshoz. Beleszövedik a darabba a színész szerelmének története is, — hogy teljes legyen a rapszódia.

Az előadásról nincs sok mondani valónk. Jóakarattal, iparkodással volt bővebb, de hát nagyon nehéz ott boldogulni, ahol nincs mit produkálni. *Bodán Margit* és *Buday Ilonka* minden művészi ambíciója sem volt elég ahhoz, hogy színt és költészetet öntsenek a darabba, melynek merev nyereségét *Nádossy István* és *Mátyás Jenő* figurái enyhítették némileg. Talán a címszerepben volt még valami, ami megtudta ragadni a figyelmet és *Somlár Stefi* igyekezett is előnyt kamatoztatni *Kubányi* és *Szalma* alakítása sok kívánnivalót hagyott hátra. A rendezés különben ügyes volt és jól dolgozott a zenekar is.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

* Szerdán C. bérletben *Az utahi lány* megy.

* Csütörtökön 21-én tisztviselő nap.

* *Tosca* Victorien Sardou drámáját mutatja be ma utoljára az Uránia. Franciska Bertinina címszerepben remek alakítást nyújt, a

felvételek és a rendezés kitűnő, úgy hogy ez a film a legértékesebbek közé tartozik. Holnap csütörtökön a „négy ördög” diszeloádása az Urániában. Jegyelővétel.

* **A négy ördög diszeloádása** ma utoljára az Apollóban, holnap az Uránia mutatja be. Jegyelővétel.

HATÓSÁGILAG TÁMOGATOTT NÉPRUHÁZATI CZIKKEK KIÁRUSÍTÁSA SIMONFFY U. 2.

(városi bérház, volt lisztiroda helyiségben.)

KIÁRUSÍTÁSRA KERÜLNEK:

Munkás bakkancsok,
Női és gyermekcipők,
Festian, stux bricsesz és pantalló nadrágok,
Férfi és női fehérneműk,
Kanavászok, sephírek,
Férfi ruha festian és seig szövöttek

A LEGALCSÓBB ÁRAK MELLETT.

SPORT.

A MOVE—Debreceni Sport Egylet május hó 5-én délután fél 3 órai kezdettel a nagyterei sporttelepen kerületi atletikai előversenyt rendez. Szenior számok: 100, 400 és 800 méteres síkfutás, 200, 200, 400, 800 m-es staféta futás, magas, távol- és rudugrás, súlydöntés, diszkosz- és gerelyvetés Ifjúsági számok: 200 és 1500 m-es síkfutás, magasugrás és diszkoszvetés. A versenyen csakis a keletmagyarországi kerületi kötelezőbe tartozó egyesületeknek a MASZ-nál leigazolt versenyzői vehetnek részt. Nevezési díj személyenként és számonként 5 K. Nevezések Sennyei Oláh István kerületi elnöke (Péterfia u. 76.) küldendő szabályszerű MASZ úrlapokon. Minden versenyszám győztese a MOVE—DSE nagy bronz plakettjét, második helyezettei nagy bronz, harmadik helyezettei kis bronz éremmel nyerik az indulók számára való tekintet nélkül, sőt 10 induló esetén a negyedik helyezettek is díjazottak. Nevezési határidő április 29.

A magyar válogatott csapat Debrecenben. Naptól napra fokozódik az érdeklődés a magyar válogatott csapatnak debreceni vendégzereplése iránt. Napról napra hatalmasabb méretekben bontakozik ki az a há-

ttmas program is, amit a Kerület ez alkalomra összeállított. A kerület mindent megtesz, hogy a válogatott csapat vendégzereplését felelősen tegye egy nagy közönség, mint a vendégek részére. A mérkőzés vasárnap lesz az Ugetőléri pályán. Előzőleg fél 3 órakor Debrecen válogatott csapata a katonai válogatottal játszik.

Nagy érdeklődés előzi meg a Kerület által rendezendő bált is, amely vasárnap lesz az Arany Bika disztermében. A bál élén az összes debreceni egyesületekből alakított rendező bizottság áll, ami elég garancia a sikerre.

A válogatott csapat összeállítása. Tegnap este állította össze a válogató bizottság a Kerület és Debrecen válogatott csapatát. A kerületet a következő tizenegy játékos fogja képviselni: *Kapus:* Jakab (NyTVÉ). *Hátvédek:* Glatz (DMTK), Nagy Bálint (DEAC). *Fedezetek:* Megyery Ernő (DVSC), Poroszlav (DEAC). *Csatárok:* Simon Ferenc (DTE), Csatórok: Megyery (DVSC), Tarkányi (DTE), Szolársky (DVSC), Mertin (DMTK), Polanetzky (DVSC).

Debrecen válogatott csapata. *Kapus:* Allbódy DTEAC. *Hátvédek:* Szolársky DVSC, Fried DKASE. *Fedezetek:* Pap DMTK, Kereszturi DKASE, G-ró DTE. *Csatárok:* Barta DTE, Októ DEAC, Tanner DKASE, Németer DVSC, Szotyory DMTK. *Tartalékok:* Petruze DKASE, Csáky DEAC, Ulanovics DMTK, Ökrös DEAC, Ökrös DKASE, Kaiser DTE.

A válogatott csapat tréningje. A két válogatott csapat ma szerdán délután 4 órakor a díszes-pályán nyilvános tréninget tart, amely 8 koronás belépőjeggyel tekinthető meg.

Az összes beajánlott játékosok, a tartalékok is kötelesek letiltás terhe alatt a pályán pontosan megjelenni. A mérkőzésen alkalma lesz a közönségnek a válogatott játékosok formáját megállapítani.

A tőzsde

Budapest, április 19. (Nemz. St. t. jel.) Valutapiac. Márka 431, lira 12.09, székeli 373, korona dinár 7.33, lei 420, dollár 250, osztrák korona 0.44, lengyel marka 0.35, bécsi kitzetés 42.

Zürich, magyar korona 2.14 (magnytás.)

Dollárt és más idegen pénzt, aranyt, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Pró hirdetések.

Ráfvás
ker. tésfonat
zománc edény
érkezett
Sesztina Lajos
vasútlevegőben.

Aranyat
mindenfélé ezüstöt, briliánsot, gyöngyöt vesz —
Steiner Mihály Hatvan-u
2 szám. I. emelet.

Kováry és Altmann
szőllők, Piac 42. Pannónia öböl
let. Barmilyen szakmába vagy
munkátart pontosan és juttatás
nyomon készítenek.

6 os dobtengely
rész csapágyakkal eladó.
Cséplést vállalkoz. Ébert,
Vargakert K. Tóth-utca 5.

Koros Sándor
lével szobáiban Piac-u. 90.
Saját készíttél elegáns férfi
öltönyök kaphatók.

Rikkancsot,
két-három ügyes fiút alkalmaz a HAJDUSÁGI V. RRADAT kiadóhivatala. Jelentkezés délután 12—1 óra közt Piac-u. 59. sz.

Forgács István
művészi
Bádogy-u.

Menekült,
nős, 21 év óta gazdálkodó
gazdálkodást állást keres.
Azonnal elfoglalja az állást.
Debreceni menekültügyi
kirendeltség.

Felhívás

A városi számvevőség felhívja mindazon szőlőbirtokosokat, akik az első permetezéshez szükséges rézgálicról az utalványt kiváltották és az árát a városi házipénztárnál befizették, hogy a rézgálicot folyó hó 20-tól kezdődően a városgazdai hivatalnál (Dégenteld-tér 5. sz.) váltassák ki. Kiváltás ideje naponta 3—6-ig délután.

Egyben értesíti az érdekelteket, hogy aki az első permetezéshez szükséges rézgálicról az utalványt nem váltja ki, a további permetezéshez szükséges rézgálicra részükre gondoskodás nem történik.

Városi számvevőség.

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
P-ULÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1365.

Kálvinista Szemle
REFORMÁTUS EGYHÁZI, EGYHÁZ-TÁRSADALMI és POLITIKAI NAPILAP
Felelős szerkesztő:
DR. SEBESTYÉN JENŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, XI., Ráday-u. 28.
Előfizetési ára egész évre 100, félévre 50 K
Mutatványszámot küld a kiadóhivatal.

A legmagasabb
napi árat; hasznis fogott, aranyt, briliánsot
BENEDIKT JENŐ
aranyműves és ékszerész
Piac-utca 72. alatt.